

...), студент виступає в ролі «виконавця». Зовсім інша його позиція при розв'язанні ситуаційного завдання. «Яку пов'язку необхідно накласти при такому-то ушкодженні?» У цьому випадку студент змушений розмірковувати, з'являється елемент творчості, дискусії, проявів клінічного мислення. Не випадково 95% опитаних студентів укажуть на те що розв'язання ситуаційних завдань є цікавим, пробуджує активність до занять, змушує їх дискутувати та дозволяє краще запам'ятовувати навчальний матеріал. Відомо, що при розвитку цікавості до дисципліни активізуються всі психологічні функції студента: пам'ять, увага, мислення та ін. [1].

Застосування ситуаційних задач для контролю знань мало вищу продуктивність, ніж традиційне опитування та розв'язання тестів. Співбесіда зі студентами була змістовнішою, оскільки проводилася за конкретної клінічної ситуації. Також це дозволило значно покращити результати написання ліцензійного іспиту «КРОК-М».

З цього випливає, що студенти II – III курсів можуть успішно розв'язувати ситуаційні задачі, складені на рівні необхідних для них знань. Поряд із функцією контролю знань ситуаційні завдання мають потужний навчальний потенціал для розвитку клінічного мислення. Використання ситуаційних завдань як засобу поточного і підсумкового контролю знань майбутніх медичних сестер із дисципліни «Медсестринство в хірургії» доцільно ширше впроваджувати вже на молодших курсах.

Список використаної літератури

1. Бухаріна Т.Л. Цікавість як фактор успішності навчання у ВНЗ / Т.Л. Бухаріна, Б.Я. Усвятцов, С.А. Павловичев // Сучасні проблеми підготовки медичних кадрів: тези наук.- метод. конф. – 2012. – С. 60 – 62.
2. Использование ситуационных задач для оптимизации учебного процесса / А.Г. Румянцева, В.И. Манин, С.И. Лосев [и др.] // Современные проблемы подготовки медицинских кадров: тезисы научн.-метод. конф. – М., 2005. – С. 209 – 210.
3. Преподавание общей хирургии в соответствии с единой методической системой (ЕМС) / А.Г. Гринцов, Н.И. Томашевский, Л.Г. Завгородний [и др.] // Современные проблемы подготовки медицинских кадров: тезисы научн.- метод. конф. – М., 2005. – С. 159 – 160.
4. Ханин А.Л. Роль алгоритма «пульмонология» и программированных задач в последипломном обучении фтизиопульмонологов / А.Л. Ханин, Л.П. Чумакова, Н.М. Ханина // Современные проблемы подготовки медицинских кадров: тезисы научн.- метод. конф. – М., 2005. – С. 231 – 232.

УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КАФЕДРІ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ З МАЙБУТНІМИ МЕДИЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Безшапочний С.Б., Соннік Н.Б., Лобурець В.В.

Медичний коледж ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Висвітлено питання необхідності вдосконалення якості підготовки майбутніх медичних сестер, здатних до розв'язання проблемних ситуацій у професійній діяльності. Підкреслюється, що на кафедрі оториноларингології ВДНЗУ «УМСА» при викладанні спеціальності студентам медсестринського факультету особливу увагу звертають на якість опанування практичних навичок, особливо в клініці, де студенти ознайомлюються з роботою середнього персоналу, розв'язують клінічні задачі з невідкладних станів у оториноларингології.

Ключові слова: оториноларингологія, медсестринство, навчальний процес.

Ще близько 10 років тому впровадження в навчальний процес нових технологій передбачало лише перехід до Болонської системи та широке використання комп'ютерної техніки. Нині ж цей перелік розширився не лише кількісно, а й якісно – сьогодення вимагає від вищих навчальних закладів, особливо медичних, нових підходів і стандартів підготовки фахівців. Цей напрям є одним із визначальних завдань модернізації охорони здоров'я України.

Разом з іншими країнами Україна дедалі наполегливіше працює над єдиними вимогами, критеріями і стандартами задля забезпечення належних умов підготовки професійних медичних кадрів світового рівня. Актуальною проблемою стає ефективне управління всіма ланками освітнього процесу. Як джерело прибутку і добробуту виступають знання, інновації, технології та способи їх практичної реалізації. При цьому сфера освіти стає важливим компонентом економічного розвитку суспільства. Інформація стає стратегічним ресурсом країни і разом із рівнем розвитку освіти багато в чому визначає її суверенітет та економічну незалежність. Сучасна, інноваційно орієнтована медична освіта потребує підготовки фахівців, здатних до постійного навчання й оновлення знань, позитивного сприйняття технологічних нововведень, наявності мотиваційних установок на підвищення професійного рівня.

Проблема якості підготовки лікарів і медичних сестер на рівні вмінь є актуальною і потребує нагального вирішення. Тому умови формування вмінь, їхні технології, методи і засоби потребують особливої уваги в педагогічному процесі.

У традиційній системі навчального процесу «знання – вміння – навички – майстерність» головним фактором є знання, інформація, вміння, яких студенти набувають за допомогою педагога і від педагога. Як свідчить практика і дослідження, таке навчання малоефективне. Дані констатувального дослідження та висновки фахівців свідчать, що під час навчання майбутніх медсестер не забезпечується їх достатня підготовка до розв'язання проблемних ситуацій, які виникають у їхній професійній діяльності. Отже, соціальне забезпечення суспільства на професійного фахівця, здатного ефективно працювати в нестандартних умовах, зумовлює необхідність удосконалення якості підготовки майбутніх медичних сестер до розв'язання проблемних ситуацій у професійній діяльності. Головним завданням медсестринської освіти є підготовка кваліфікованих конкурентоспроможних кадрів із високим рівнем сформованості професійних знань, умінь, навичок, творчого мислення.

У сучасних умовах традиційні уявлення про медсестру як фахівця, який виконує допоміжні функції в системі охорони здоров'я, безнадійно застаріли. Сьогодні до професійних обов'язків медсестер входить висококваліфікована допомога пацієнтам із використанням інноваційних медичних технологій, проведення автономної профілактичної роботи серед населення, що не потребує лікарської кваліфікації, підтримка та зміцнення загального стану здоров'я пацієнта. Медсестри можуть узяти на себе левову частку профілактичної роботи, медико-соціальної допомоги.

На кафедрі оториноларингології ВДНЗУ УМСА постійно проводиться робота з удосконалення освітніх технологій з урахуванням фахової підготовки студентів різних факультетів.

«Медсестринство в оториноларингології» вивчають студенти 2-го курсу медсестринського факультету. Програма з навчання передбачає 12 годин лекцій і 30 годин практичних занять.

При викладанні лекційного матеріалу більшу увагу приділяємо теоретичному матеріалу з пропедевтики та клінічної оториноларингології. Кожна лекція супроводжується мультимедійною презентацією. Звертаємо увагу на нові наукові досягнення, діагностичні методики. Лекція передує практичному заняттю з цієї теми. Тому студенти охоче відвідують лекції, бо це полегшує теоретичну підготовку до практичного заняття.

На практичному занятті дотримуємося традиційної методики. Особливу увагу концентруємо на якості практичних навичок і ставимо такі цілі: підвищити зацікавленість до дисципліни; активізувати діяльність студента; встановити відносини творчої взаємодії між викладачем і студентами; упроваджувати методи проблемно-діалогічного навчання.

Для цього створений перелік практичних навичок з оториноларингології з урахуванням фахової підготовки. Розроблено пам'ятку хронології виконання кожної маніпуляції та матеріально-інструментального забезпечення.

Перевагою практичної підготовки є те, що заняття зі студентами проходять на клінічній базі. Тому студенти мають можливість ознайомитися з роботою структурних підрозділів ЛОР-відділення – оглядового та маніпуляційного кабінетів; сестринського посту, де демонструємо ведення необхідної документації, навичок роботи з листками призначень лікування; операційного блоку. Навчальна кімната кафедри оснащена оглядовим місцем і типовим інструментарієм для огляду пацієнта. Студенти мають можливість сформувати навички роботи з рефлектором, відпрацювати методики огляду, краще запам'ятати назву типового оглядового інструментарію. На кожному практичному занятті проводиться клінічний розбір конкретного пацієнта, під час якого студенти опановують методологію спілкування, збору скарг та анамнезу захворювання, етикет спілкування. Усі беруть активну участь в обговоренні встановлення клінічного діагнозу і тактики лікування. Під час роботи в клініці зі студентами медсестринського факультету обов'язково звертаємо увагу на особливості нагляду за пацієнтами після типових ЛОР-операцій: септопластики, санувальної операції на середньому вусі, тонзилектомії, аденономії, синусотомії тощо.

Вважаємо, що необхідно концентрувати увагу на наданні першої медичної допомоги при невідкладних станах. Найбільш небезпечними з цих станів у нашій спеціальності є порушення прохідності дихальних шляхів (стеноз гортані), носові кровотечі, травми та сторонні тіла ЛОР-органів. З невідкладних станів у оториноларингології розроблені клінічні задачі для письмового й усного опитування. Для письмового опитування студенти з кожної клінічної теми відповідають на 5 задач. Задачі з основних невідкладних станів розглядаємо методом дискусії, в якій активну участь беруть як усі студенти групи, так і викладач.

Перевагою творчої дискусії є розвиток творчого мислення, надання можливості використовувати знання в практичній діяльності, що допомагає студентам професійно засвоювати знання і навички. Аби досягти успіху в результатах дискусії, активна роль відводиться викладачу, який має заздалегідь визначити основні етапи розгляду проблеми, логічні зв'язки між основними елементами та сконструювати структурно-логічну схему.

Під час розбору клінічної ситуаційної проблеми викладач виступає в ролі експерта, який контролює хід думок студентів і правильно зроблених студентами висновків, допомагає результативному визначенню проблем та їх розв'язанню. Використання дискусій дає можливість застосувати інтерактивні технології навчання.

Така методика формування навичок із невідкладних станів підвищує мотивацію та зацікавленість до вивчення студентами дисципліни. На підсумковому занятті увага приділяється оцінці основних практичних навичок з оториноларингології, якими має володіти майбутня медична сестра. Ми переконані, що при викладанні дисципліни на медсестринському факультеті під час проведення практичних занять особливу увагу слід звертати на опанування практичних навичок, принципи нагляду за пацієнтами і надання першої медичної допомоги при невідкладних станах у оториноларингології.

Таким чином, система професійної освіти має забезпечити якісну професійно-практичну підготовку медсестринських кадрів залежно від потреб населення та ринку послуг і гарантувати відповідну кваліфікацію та компетентність у вирішенні професійних завдань. Упровадження сучасних навчальних технологій у управління педагогічним процесом на кафедрі оториноларингології має певні позитивні результати і потребує подальшого вдосконалення. Розв'язання задач наближає навчання студента до практичної діяльності, сприяє розвитку клінічного мислення і може полегшити перехід до активної професійної діяльності біля ліжка хворого і на амбулаторному прийомі.

Список використаної літератури

1. Банчук М.В. Якість підготовки медичних сестер – нагальна вимога часу / М.В. Банчук, О.П. Волосовець, І.І. Феценко // Буковинський медичний вісник. - Спец. вип. - 2007. - С.7-10.
2. Білик Л.В. Актуальні питання розвитку медичної освіти в Україні / Л.В. Білик, Л.М. Нечеглод // Вища освіта в медсестринстві: проблеми і перспективи. - Житомир: Полісся, 2011. - С.21-22.
3. Ковальчук Л.Я. Прогнозування запитів майбутнього – важлива складова у плануванні навчального процесу / Л.Я.Ковальчук // Матеріали 10-ї ювіл. Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. уч., 18-19 квіт. 2013 р.- Тернопіль, 2013.- Ч. 1.- С.24-25.